

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра китайської філології

Курсова робота з китайської філології

на тему:

**СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛІВ
ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ НАЗВ
МІЖНАРОДНИХ БРЕНДІВ ТА ПРОДУКЦІЇ)**

Студента групи Пкит 11-21

факультету східної і слов'янської
філології

денної форми навчання

Освітньої програми

Китайська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови

та літератури (переклад включно),

перша - китайська

Ан Данило Донович

Науковий керівник: **Кривошеєв Л. Д.**

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЯВИЩЕ ЗАПОЗИЧЕННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЛЕКЧИНОГО ЗБАГАЧЕННЯ СКМ	6
1.1. Поняття та класифікація слів іншомовного походження	6
1.2 Лінгвістичні особливості слів іншомовного походження	14
1.3.Фонетичні особливості слів іншомовного походження	15
1.4.Фоноідеографічний характер китайської писемності та його вплив на адаптивність запозичень в китайській мові	18
Висновки до Розділу 1	21
Розділ 2. СПОСОБИ, ЗАСОБИ ТА ДЖЕРЕЛА ЗБАГАЧЕННЯ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ СКМ	24
2.1 «Тенденція англізації: адаптація англійських слів у різних областях СКМ»	24
2.2. Вплив діалектизмів на сучасну китайську мову	28
2.3. Критика мовних запозичень у китайському суспільстві	36
Висновки до Розділу 2	37
ВИСНОВКИ	39
论文摘要	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42

ВСТУП

Сучасна китайська лінгвістика продовжує досліджувати проблему вивчення (Структурно-семантичні особливості слів іншомовного походження в лиці таких лінгвістів як: Ло Чанпей (常培罗): відомий китайський лінгвіст і філолог, відомий своїми роботами з китайської етимології та фонології. Він багато писав про вплив іноземних мов на розвиток китайської мови. Ван Лі (王力): ще один видатний китайський лінгвіст, який багато писав про історію та розвиток китайської мови. Його робота щодо структурних і семантичних особливостей слів іншомовного походження в китайській мові мала особливий вплив. Лінь Юйтан (林语堂): китайський письменник, перекладач і лінгвіст, відомий своїми популярними працями з китайської мови, зокрема «Важливість життя» та «Моя країна та мій народ». Він також писав про вплив іноземних мов на китайський лексикон. Чао Юен Рен (赵元任): китайсько-американський лінгвіст, який зробив значний внесок у вивчення фонетики та фонології. Він також багато писав про структурні та семантичні особливості слів іншомовного походження в китайській мові.

Актуальність теми роботи полягає в її спрямованості на вивчення Структурно-семантичні особливості слів іншомовного походження. Дослідження структурно-семантичних особливостей слів іншомовного походження в китайській мові є надзвичайно актуальним у сучасну епоху глобалізації та культурного обміну. Оскільки Китай продовжує відігравати все більш помітну роль у світовій економіці та міжнародних відносинах, вплив іноземних мов на китайську мову зростає. Розуміння способів, якими ці запозичення включені в китайську мову, а також відповідних мовних процесів є важливим для точного перекладу та спілкування з носіями китайської мови. Крім того, вивчення

цих запозичень може дати цінну інформацію про історичні та культурні відносини між Китаєм та іншими країнами. Загалом, актуальність цієї галузі досліджень полягає в її потенціалі для покращення нашого розуміння китайської мови та її зв'язку з іншим світом.

Метою роботи є встановлення особливостей\специфіки Структурно-семантичні особливості слів іншомовного походження

Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**:

– критично проаналізувати наукову літературу і сформулювати теоретичні положення роботи для вивчення (сюди пишете предмет вашого дослідження);

– уточнити специфіку Структурно-семантичні особливості слів іншомовного походження;

– розробити комплексну методику дослідження Структурно-семантичні особливості слів іншомовного походження;

Об'єкт дослідження – Аналіз запозичених слів у сучасній китайській мові.

Предмет дослідження – Слів іншомовного походження в сучасній китайській мові.

Фактичний матеріал роботи становлять статті китайською мовою, такі як: “浅谈英语贷词在现代汉语中的演变及其影响”, “汉语外来词语的翻译策略”, “外来词语意义变化的类型与特征”, китайські онлайн форуми, такі як: *Tieba* (贴吧), *Tianya Club* (天涯社区), *Zhihu* (知乎), *Xueqiu* (雪球), *CSDN* (中国软件开发网), *V2EX* (V友社区).

Специфіка теми, завдань і матеріалу роботи зумовили комплексний підхід до вибору **методів і прийомів** дослідження. У своєму дослідженні я користувався: методом загальної вибірки, .

Наукова новизна полягає у тому, що в роботі вперше представлено новий підхід для встановлення слів іншомовного походження в сучасній

китайській мові . Вперше зроблено комплексний аналіз лів іншомовного походження в сучасній китайській мові, були доповнені та узагальнені способи та моделі творення слів іншомовного походження.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості їхнього застосування під час укладання методичних матеріалів до навчальних дисциплін: “Китайська мова”, “Стилістика китайської мови”, “Теоретична граматики китайської мови”, “Лексикологія китайської мови”.

РОЗДІЛ 1. ЯВИЩЕ ЗАПОЗИЧЕННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЛЕКЧИНОГО ЗБАГАЧЕННЯ СКМ

1.1. Поняття та класифікація слів іншомовного походження

В останні роки використання запозичених слів у китайській мові стає все більш поширеним, що відображає зростаючий вплив глобалізації та інтернаціоналізації на китайське суспільство. Багато китайських слів іноземного походження походять з англійської, але також використовуються слова з інших мов, таких як французька, німецька, японська та корейська тощо. На прийняття іноземних слів у китайській мові впливають різні фактори, такі як культурний обмін, технологічний прогрес і економічна глобалізація. Наприклад, нові технології, такі як Інтернет і соціальні мережі, призвели до створення нових слів і фраз китайською мовою, які відображають вплив іноземних культур і мов. Хоча використання іноземних слів у китайській мові часто критикують за розмивання чистоти китайської мови та розмивання традиційної культури, інші стверджують, що прийняття іноземних слів є природним і необхідним аспектом мовної еволюції та культурного обміну. Загалом статистичні дані щодо китайських іноземних слів відображають динамічну природу мови, що розвивається, і підкреслюють вплив іноземних мов на розвиток китайської мови.

Запозичені слова, або іншомовні запозичення, китайською називаються "借词" *Jiècí* або "外来词" *Wàilái cí* (дослівно: прийшли ззовні слова). Запозичена лексика – це один із проявів лінгвістичних контактів, мовної взаємодії народу. Та класифікує три види фонетичні, семантичні, фонетико-семантичні та виділяє “вторинні запозичення” в окрему категорію. Це поширена думка серед лінгвістів пострад’янських країн.

У міжнародному науковому колі й досі немає єдиної думки щодо класифікації запозичень. Ло Чанпей "Запозичені слова в сучасній китайській мові" «近代汉语里的外国借字» ділить на чотири категорії, з яких "声音的替

"*Shēngyīndetìdài* (фонетична заміна) включає в себе дві категорії "纯译音" *Chúnyìyīn* (пряма транслітерація), "译音误作译义" *Yìnwùzuòyìyì* (метод викривленого перекладу). (罗常培, & 胡双宝, 1989).

CLARA BULFONI в своїй роботі "Lexical Borrowing from English in the Internet Era: How to Preserve Chinese Identity?" класифікує на 5 типів.

Фонетичні запозичення: завдяки цьому процесу слова безпосередньо запозичуються з вихідних мов, а китайські ієрогліфи використовуються для імітації їх оригінальної вимови, незалежно від початкового значення символу/слова. Іноземне слово ділиться на односкладові сегменти, а його фонетична форма адаптується до китайської фонетичної системи:

Приклади:

咖啡 (*kāfēi*) — «кава» чудовий приклад фонетичного запозичення в китайській мові. Слово було введено в Китай жителями Заходу в 17 столітті, і китайська мова не мала рідного слова для цього продукту. Щоб висловити це нове поняття, китайським лінгвістам довелося запозичити вимову слова «кава» із західних мов.

Слово 咖啡 (*kāfēi*) було створено шляхом поєднання двох китайських ієрогліфів, які були обрані виключно через їхню фонетичну цінність, а не через їх значення. Ієрогліф 咖 (*kā*) зазвичай не використовується в китайській мові, але він звучить подібно до першого складу. Ієрогліф 啡 (*fēi*) на китайській мові означає «морфін», але він був обраний через схожість вимови з другим складом. Таким чином, поєднання цих двох ієрогліфів стало китайським словом «кава». Важливо зазначити, що в цьому процесі фонетичного запозичення значення запозиченого слова не обов'язково пов'язане з китайськими ієрогліфами, які використовуються для його представлення. У випадку з 咖啡 обрані ієрогліфи зовсім не пов'язані зі значенням слова «кава».

Це підкреслює адаптивність і гнучкість китайської системи письма, яка дозволяє створювати нові слова відповідно до потреб мови.

可乐 (*kělè*) — це китайське слово, що означає «кола», і це популярне сленгове запозичення в сучасній китайській мові. Слово складається з двох ієрогліфів: 可 (*kě*), що означає «здатний», і 乐 (*lè*), що означає «радість». Разом ієрогліфи утворюють слово, яке за звучанням схоже на «кола» і має позитивну конотацію.

Слово 可乐 вперше було введено в Китай у 1920-х роках американськими компаніями, які рекламували свої напої кола. Однак лише у 1980-х роках, коли економіка Китаю почала відкриватися світові, 可乐 став популярним напоєм серед китайських споживачів. В останні роки це слово також стало популярним сленговим терміном, який використовується в різних контекстах.

Слово 可乐 є прикладом фонетичного запозичення в китайській мові. Символи були обрані не за їхніми значеннями, а радше за їхніми фонетичними значеннями. Слово було адаптовано до китайської фонетичної системи шляхом поділу оригінального англійського слова на два склади, які звучать подібно до оригінального слова. Цей процес полегшив вимову та запам'ятовування слова тим, хто розмовляє китайською мовою.

Загалом популярність 可乐 в Китаї є свідченням впливу іноземної культури на сучасне китайське суспільство та мову. Це також демонструє адаптивність китайської мови та її здатність включати іноземні слова та поняття у свій словниковий запас.

Семантичні запозичення: нове китайське слово створюється з використанням внутрішніх морфем у спосіб, який намагається вловити найбільш характерні особливості іншомовного поняття:

电脑 (*diànnǎo*) – означає «комп'ютер». Це нове китайське слово створено за допомогою морфем 电 (*diàn*), що означає «електрика» та 脑 (*nǎo*), що означає «мозок». За допомогою цих двох морфем передається значення «електричний мозок», що відображає найбільш характерні риси комп'ютера як машини, яка може обробляти інформацію.

马达 (*mǎdá*): це ще один приклад семантичного запозиченого слова в китайській мові. Перший символ 马 (*mǎ*) означає «кінь», тоді як другий символ 达 (*dá*) означає «доходити» або «досягти». Разом вони представляють концепцію мотора або двигуна.

Коли технологія двигунів була вперше представлена в Китаї, не існувало терміну для цієї технології. Тому китайській мові довелося запозичити нове слово для представлення цього нового поняття, що призвело до прийняття 马达 як запозиченого слова з англійської мови.

Це цікавий приклад семантичного запозиченого слова, оскільки воно представляє концепцію мотора або двигуна з точки зору потужності та швидкості, які він забезпечує, які подібні до якостей коня. Ієрогліф 马 (*mǎ*) часто використовується для представлення ідеї швидкості та потужності в китайській мові, і тому це був доречний вибір для представлення концепції двигуна або двигуна.

Загалом, цей приклад демонструє, як запозичені слова були прийняті в китайську мову на основі їх значення в мові оригіналу, і як ці слова були адаптовані, щоб відповідати системі китайської мови.

Ці приклади ілюструють, як китайська мова може створювати нові слова за допомогою внутрішніх морфем для передачі значення іноземних понять у спосіб, який є зрозумілим і значущим для носіїв мови.

Калькування: іноземний термін перекладається дослівно за допомогою морфемного збігу між двома мовами:

Приклади:

西洋镜 (*xīyángjìng*) – означає «дзеркало». Це слово було перекладено буквально за допомогою морфемного збігу двох мов. 西洋 (*xīyáng*) означає «західний світ», а 镜 (*jìng*) означає «дзеркало». Коли китайське слово «дзеркало» було вперше введено, воно було запозичено з іноземних мов, що призвело до використання терміну «西洋镜» (*xīyángjìng*) у китайській мові, що означає «західне дзеркало».

芭蕾舞 (*bālěiwǔ*) — означає «балет». Це слово було перекладено дослівно з французького терміну «балет» за допомогою морфемного збігу двох мов. Китайський термін був створений шляхом узяття французького слова «балет» і перекладу його китайськими ієрогліфами, які позначають подібні звуки. Ієрогліфи 芭蕾 (*bālěi*) китайською мовою відповідають французькій вимові слова «балет», а 舞 (*wǔ*) означає «танець». Цей тип запозичення відомий як калькування, оскільки передбачає відстеження звуків іноземного слова та переклад їх відповідними символами мови запозичення.

Зіставлення семантичного запозичення та фонетичного запозичення (гібриди): китайська морфема додається до слова в транскрипції для позначення семантичної категорії.

雷人 (*léirén*) — означає «shocking» «шокуючий»/«обурливий». Слово утворено шляхом додавання китайської морфemi «雷» (*léi*), що означає «грим», до слова «人» (*rén*), що означає «людина». Таким чином створюється нове китайське слово, яке вказує на семантичну категорію «шокуючий» або «обурливий». Китайська морфема «雷» додає відчуття впливу або здивування, що добре відповідає значенню «шокуючий» або «обурливий». Цей вид

запозичень поширений у китайській мові, де китайські морфеми додаються до іноземних слів, щоб вказати на семантичну категорію, яка безпосередньо не виражена іноземним словом.

萌新 (*méngxīn*) — від англійської "newbie", що означає «новачок». Китайська морфема 萌 (*méng*), що означає «паросток» або «брунькування», додається до слова «新» (*xīn*), що є відповідником англійської морфеми «new», щоб вказати на семантичну категорію.

Фоносемантичні або Семантико-фонетичні складні запозичені слова. Поєднання семантичних та фонетичних запозичень: збігання звучання вихідного слова, тобто транскрипція, та поєднання символів також має власне семантичне значення. Китайські лінгвісти вважають за краще називати їх «фонетичними і в той же час семантичними запозиченнями»:

Приклади: 黑客 (*hēikè*) — запозичене китайське слово, яке використовується для позначення «хакера» або особи, яка використовує технологію для отримання несанкціонованого доступу до комп'ютерних систем із різними цілями. Це комбінація двох китайських ієрогліфів: «黑» (*hēi*), що означає «чорний» і «客» (*kè*), що означає «гість». Термін 黑客 є фонетичним і водночас семантичним запозиченням від англійського слова «хакер».

Цей термін вперше з'явився в китайській мові в 1990-х роках, коли Інтернет комп'ютерні технології ставали все більш поширеними в Китаї. У результаті багато англійських запозичених слів, пов'язаних із технологіями та Інтернетом, були прийняті в китайську мову, зокрема 黑客.

Вибір символів «黑» і «客» був не випадковим. Символ "黑" зазвичай асоціюється з негативною або незаконною діяльністю, наприклад 黑市 (чорний ринок) і 黑手党 (мафія). Подібним чином символ «客» може означати

«гість», але також може означати «клієнт» або «замовник». Тому поєднання цих двох символів у слові 黑客 несе значення «чорний гість» або «чорний клієнт», що підходить для контексту злому та несанкціонованого доступу.

Загалом 黑客 є прикладом фонетичного та семантичного запозичення в сучасній китайській мові. Він демонструє, як китайська мова включила запозичені слова з інших мов і як носії китайської мови творчо адаптували ці слова, щоб відповідати їхньому мовному та культурному контекстам.

可口可乐 (*kě kǒu kě lè*): це приклад поєднання семантичного та фонетичного запозичення в китайській мові. Китайською мовою назва "Coca-Cola" транскрибується як 可口可乐, що є наближенням до звучання англійських слів.

Однак символи, які використовуються в транскрипції, також мають свої семантичні значення. 可口 (*kě kǒu*) означає «смачний» або «смачний», а 可乐 (*kělè*) означає «щасливий» або «радісний». Таким чином, китайська назва Coca-Cola не лише наближає звучання до оригінальної англійської назви, але й має позитивну конотацію, яка відповідає іміджу бренду.

Запозичення слів-не новий процес, а не від'ємна частина механізму розвитку мови. Хоча слід зазначити, що різні культури мають різну толерантність до запозичень. Кількість запозичених слів і їх місце в лексичній системі мови визначається як соціальними, так і мовними чинниками.

Лексичне запозичення або творення нових слів, що позначають нововведені іншомовні поняття рідними лексичними засобами, може цілеспрямовано спрямовуватися колективними зусиллями інтелектуальних кіл, які можуть впливати на мовну політику (лінгвісти, письменники, журналісти, педагоги, науковці тощо). У часи національного гноблення або соціальна та політична ізоляція, проте реакція суспільства на лексичні запозичення дуже часто керується посиленням патріотичним і

націоналістичним почуттям і зусиллям збереження чистоти національної мови може бути не виправдано перебільшеним. Мовний пуризм малих народів, як правило, більш інтенсивний, ніж у великих.

Мова як система може мати різні ступені іманентної схильності до сприйняття іншомовних лексичних елементів. Таким чином, як відомо, толерантність англійської мови до іншомовних лексичних елементів практично необмежена, готовність французької мови запозичувати слова також порівняно велика. Німецька, з іншого боку, надає перевагу запозиченим перекладам і новотворам; Італійська легше сприймає галіцизми, ніж англіцизми.

У випадку сучасної китайської мови, яка характеризується відносно невеликою кількістю запозичених, особливо інтернаціональних лексичних елементів, не можна нехтувати соціальними факторами, але вони, здається, не відіграють вирішальної ролі. Незважаючи на те, що китайська мовна політика не підтримує масштабне лексичне запозичення, її ставлення до такого способу вдосконалення лексичної системи є критичним і не зовсім негативним. З належною стриманістю домінують не пуристські тенденції, а радше усвідомлення того, що запозичення (за винятком графічних запозичень з японської мови) через їхню відмінність у формі від рідних слів нелегко сприймаються широким загалом. Основні причини порівняно невеликої кількості іншомовних елементів у китайській лексичній системі слід шукати головним чином у лінгвістичних факторах, які вирішальною мірою пояснюють низький ступінь адаптованості запозичень до китайської лексичної системи.

Як вже було сказано вище, запозичення супроводжували мову від початку її існування. Тому класифікація запозичень за часом їх появи є дуже важливою для лінгвістичної історіографії лінгвістичної компаративістики й т.п. Всього в китайській мові близько 200 слів запозичено з санскриту, з інших мов близько 900. Ранні запозичення з санскриту: 菩薩 *Púsà* – “Будда” (菩提

萨埵 *Pútí sà duǒ* – “Бодхисаттва”), 阿罗汉 *Āluóhàn* – “алохань” (буддйський чернець), 比丘 *Bīqīū* – “біккху” (буддиський монах), 喇嘛 *Lǎ ma* 刹那 *chànà* мить, 玻璃 *Bōlí* – “скло”, 茉莉 *mòli* - “жасмін”. 狻麈 *suānní* інші варіанти "狻猊" *Suān ní*", 狮子 *shīzi*, 氍毹 *Pǔ lu*, 哈达 *hādá*, 喇嘛 *lama* 琉璃 (інший варіант “璧琉璃、璧、流离”, 宝石名). Ранні монгольські запозичення: 胡同 *hútòng*、戈壁 *Gēbì*, 站 *zhàn*、蘑菇 *mógū*. Ранні запозичення з арабської й перситської мов: 没药 *mòyào* – “мірра” (ароматична смола), 祖母绿 *zǔmǔlǜ* – “ізмурд”, *fǎláng* “фініфть” (емаль).

Запозичення в період династії Цинь та Хань: "骆驼" *Luòtuó* (початково "橐 *tuó*, 橐驼 *tuótuó*"), "猩猩" *xīngxīng* (початково 生生 *shēngshēng*, 狌狌 *shēngshēng*), "师比" *shībǐ* (інший варіант "犀比 *xī bǐ*"), "葡萄" *pútáo* (написання в часи династії Хань "蒲陶, 蒲萄"), "胭脂" *yānzhi* (написання в часи династії Хань "焉支, 燕支, 撚支"), "琵琶" *pípá* (проназва "批把 *pībǎ*, 枇杷 *pípá*"), "阏氏" *yānzhi* (титул дружини та наложниці короля за часів династій Хань) "苜蓿" *mùxu* (інший варіант "目宿" *mùsù*), "安石榴" *ānshiliú* (пізня назва 石榴 *shiliú*), 琥珀 *hǔpò* (за часів династій Хань "虎魄" *hùpò*), "琉璃" *liúli* (Після династії Тан 宾粮 *bīnláng*, 槟榔 *bīnláng*). (杨锡彭, 2007)

Сучасні запозичення: 马达 *mǎdá* – “мотор”, 雷达 *léidá* – “радар”, 图腾 *túténg* “тотем”, 瓦斯 *wǎsī* – “газ”, 凡士林 *fánshìlín* – “вазелін”, 吉普 *jípǔ* “джип”, 维埃 *sūwéi'āi* – “радянський”, 卡路里 *kǎlùlǐ* калорія, 咖啡 *kāfēi* кава, 沙发 *shāfā* – “софа”.

1.2 Лінгвістичні особливості слів іншомовного походження

До лінгвістичних факторів, які відіграють важливу роль у цьому відношенні, належать, насамперед, обмеження китайських фонем щодо членства та послідовності та непроникність китайської фонемної системи.

Коли ми порівнюємо фонематичні системи китайської та англійської мов, яка постачає більшість запозичень, ми знаходимо, що в китайській фонематичній системі існують фонемі (алофони), фонетично подібні до англійських (9 приголосних фонем із відповідним способом утворення замикання та дуже близькою точкою артикуляції: f, s, m, n, ŋ; p, t, k [відповідає англійським b, d, g]; голосні i, u; англійські /ə/ і /ɑ:/ мають відповідники в китайських алофонах [ə] і [ɑ] і т.д.) Тим не менш, ці фонемі через їх суворо обмежене поширення дуже часто не можуть виступати в адаптованих формах запозичень як замітники відповідних фонем англійської моделі. Фонема в китайській мові як мінімальна відмінна одиниця системи вираження характеризується обмеженою автономією. Він дуже жорстко прив'язаний до свого оточення в складі, його неможливо виділити і ввести в інші поєднання, крім звичних і дозволених. Структура китайського складу теж дуже точно фіксована і не допускає винятків у приналежності фонем в початковій, медіальній і кінцевій позиціях. Таким чином, запозичення в китайській мові не відрізняються від рідних слів за функціональним використанням фонем.

Фонемі — це найменша звукова одиниця, яка може змінювати значення слова в мові, а алофони — це варіанти фонем, які зустрічаються в різних контекстах.

1.3. Фонетичні особливості слів іншомовного походження

Є три типи обмежень китайських фонем у членстві і послідовність, яка є релевантною для кінцевих фонематичних форм запозичених слів:

1. Обмеження у сполученні приголосний + приголосний; китайська фонематична система не допускає груп приголосних.

Загалом, існує три способи адаптації груп приголосних іншомовних зразків:

а) Вставка епентетичних голосних між членами кластера, напр.

[braʊniŋ], Browning > [pɒ-lɑŋ-niŋ], 勃郎宁

[æspəriŋ], aspirin > [a-sɪ-p'i-liŋ], 阿斯匹灵

b) Виключення одного, як правило, другого члена кластера, напр.

[maɪkrəfəʊn], microphone > [mai-k'ɪ-fəʊ], 麦克风

[trʌst], trust > [t'uo-la-sɪ], 托辣斯

c) Утворення складового шва після першого члена кінцевої групи носовий + глухий приголосний і додавання парагогічного голосного після другого члена, напр.

[t'æŋk], tank > [t'an-k'ɪ] 坦克, [p'ʌmp], pump > [pɑŋ-p' u], 幫

浦 [gɔlf], golf > [kau-ər-fu], 高尔夫

2. Обмеження в сполученні голосний (дифтонг) + приголосний; китайська фонематична система не допускає закритих складів, за винятком закритих /n/ і /ŋ/.

Склади моделі, закриті носовими, не викликають труднощів, іноді спостерігається лише недорозрізнення /n/ та /ŋ/, напр.

[k'atu:n], cartoon > [k'a-t'uŋ], 卡通

[fɑ:ðɪŋ], farthing > [fɑ-ɛɪn], 法新

Кінцевий /m/ можна замінити як на /n/, так і на /ŋ/, напр.

[oupiəm], opium > [ja-p'iɛn], 鴉片

[t'outəm], totem > [t'u-t'əŋ], 图腾

Кінцевий бік англійської моделі зазвичай замінюється ретрофлексним голосним /ɚ/ або може бути виключений, напр.

[laisɔl], lysol > [lai-su-ɚ, lai-su], 来苏尔, 来苏

Кінцеві губні та шиплячі перетворюються на ініціали паразитичних складів. Парагогічний голосний є /u/ після губних, напр.

[hɔp], hop > [xu-pu], 忽布

і [ɹ] або [ɻ] після шиплячих, напр.

[seljʊləs], cellulose > [ɛiɛ-liou-sɪ], 写留路斯

[tʃi:z], cheese > [tʃei-ʃʌ], 吉士

У складах з альвеолярним і велярним закінченнями можливі два способи адаптації: додавання парагортального голосного, напр.

[wɒt], watt > [wa-t'ɿ], 瓦特

[ʃəlæk], shellac > [ʃɿ-lai-k'ɿ], 舍来克

або випадання кінцевого приголосного, напр.

[dʒækɪt], jacket [tʃia-k'ɿ], 甲克

[k'oudæk], kodak [k'ɿ-ta], 柯达

3. Обмеження в поєднанні приголосний + голосний (дифтонг), які стосуються вибору голосного (дифтонг) або приголосного (палаталізація). наприклад /w/ і /f/ не можуть слідувати в китайській мові [i], тому [vi] і [fi] моделі повинні бути замінені на [wei] і [fei]:

[vikə], vicar > [wei-k'ɿ-ər], 维克尔

[k'ɔfi], coffee > [k'a-fei], 咖啡

Коли за велярним вибуховим стоїть [i], замінений приголосний завжди палаталізується, оскільки поєднання велярного вибухового з високим переднім голосним неприпустимо в китайській мові, напр.

[k'a:ki], khaki > [k'a-tʃi], 卡叽

[git'a:], guitar > [tʃi-t'a], 吉他

Непроникність китайської фонемної системи, яка, безсумнівно, міцно підтримується китайською фоноідеографічною писемністю, не дозволяє запозичувати іноземні фонemi та включати їх у китайську фонематичну систему. Отже, асиміляція запозичених слів не призвела якісних змін у китайській фонематичній системі; асимільовані запозичення в китайській мові не відрізняються від рідних слів варіативністю фонем. Одномовні китайські носії пов'язані графічними формами запозичень, які також визначають їх усну форму; лише в ідіолектах частково двомовних носіїв, коли вони вимовляють

іншомовні цитати, іноземні імена тощо, спостерігається проникнення домішок інших фонематичних систем.

1.4.Фоноідеографічний характер китайської писемності та його вплив на адаптивність запозичень в китайській мові

Іншим лінгвістичним чинником, не другорядним, що негативно впливає на адаптивність запозичень у китайській мові, є фоноідеографічний характер китайської писемності. Китайські графіки як самодостатні одиниці, що записують лише склади, не сприяють запису різноманітних фонематичних комбінацій, присутніх у фонематичній формі іноземного зразка. Крім того, релікти ідеографічного характеру китайського письма все ще впливають і вимагають встановлення певного семантичного відношення між графемою та записаною морфемою.

Що стосується графіки взагалі, то є дві обставини, які сприятливо впливають на запозичення:

1. доцільність і працездатність писемності мови, що запозичує,
2. використання загальної системи письма мови донора та мови реципієнта.

Безперечно, ступінь генетичної та типологічної близькості мов відповідне відіграє вирішальну роль у об'єкті запозичення та адаптованості запозичень лексичних елементів. З іншого боку, якщо мова має у своєму розпорядженні фонетичну систему письма, її лексична система більш готова до запозичень, незважаючи на її типологічні відмінності від всіх можливих мов-донорів. Досить переконливим прикладом є японська мова, де силлабічне письмо катакана дозволило записати досить численні запозичення з європейських мов. Приплив запозичень, особливо термінів, пов'язаних із сучасною цивілізацією, з японської мови в китайську в першій половині 20 ст. століття, безсумнівно, стало можливим не тільки завдяки загальній згоді в морфемній структурі слова в японській і китайській мовах, але, перш за все, завдяки спільному використанню письмових знаків. Техніка введення цих запозичень у китайську мову була досить особливою – лише графічні форми

японських слів разом із їхнім значенням (незалежно від їхньої діяхронічної природи, тобто корінні японські слова, оригінальні китайські слова, запозичені японцями, японські запозиченні-переклади та новотворення) були запозичені. Їхні фонематичні форми були сформовані на основі китайської фонематичної системи відповідно до фонематичних значень, представлених застосованими графіками, і незалежно від фонематичних форм моделей.

Графічна заміна як попередня умова адаптації всіх запозичень у китайській мові з мов, які не використовують ідеографічне письмо, є серйозною перешкодою для масштабних запозичень. Це тісно взаємозалежно з фонематичною адаптацією – запис складів, які, можливо, можуть бути сегментовані, незалежно від того, чи була запозичена усним чи візуальним способом, обмежена існуванням відповідного графіка, який, у свою чергу, як знак письмової форми мови втілює лише дозволені фонемні поєднання китайської мови.

Пережитки ідеографічного характеру китайської писемності також мають сильний вплив на засвоєння запозичень. Більшість фоноідеограм, які становлять 90% китайських ієрогліфів, при записі рідних слів перебувають у певному, хоча й дуже вільному, семантичному відношенні до записаної морфеми. Цей семантичний зв'язок не може бути встановлений між запозиченою морфемою та графою, яка вже семантично визначена. Китайські графіки, що записують запозичення, перетворюються на звичайні графічні знаки, що записують звукові форми складів. Таким чином, носії китайської мови, які звикли з'ясовувати значення незнайомої їм лексичної одиниці за її графічною формою, вважають послідовності граф, що записують запозичення, дуже часто семантично неочевидними, оманливими або навіть безглуздими. Прагнення вирішити невідповідність між залишками ідеографічного характеру китайських графіків та їх втратою в графічних формах запозичень проявляється у виборі відповідних графіків, суміжних за значенням зі значенням або позначенням деяких запозичених слів.

Існують запозичення, уся графічна форма яких або штучно пов'язана з їхнім значенням, або надає значенню формі запозичення, напр.

diànnóng 佃农, є запозиченням у китайській мові, що означає «орендар». Значення слова передається поєднанням двох китайських ієрогліфів, де «佃» означає «орендувати сільськогосподарську землю», а «农» означає «фермер». Разом ці ієрогліфи передають значення фермера, який орендує землю.; *máosīlún* 毛丝纶, є запозиченням у китайській мові від французької «mousseline», що означає «муслін». Слово складається з трьох китайських ієрогліфів, кожен з яких надає значення слова. «毛» означає «шерсть», «丝» означає «шовк», а «缝» означає «шити». Разом ці символи передають ідею тканини з вовни та шовку, які зшиваються разом.); *wéitāmìng* 维他命, vitamin, Слово складається з чотирьох китайських ієрогліфів, що означає «вітамін», кожен з яких надає значення слова. «维» означає «підтримувати», «他» означає «інше», «命» означає «життя». Разом ці ієрогліфи передають ідею речовини, яка допомагає підтримувати чиєсь життя. Дослівно -берегти чуже життя.

У більшості з цих випадків лише одна графа знаходиться в штучному семантичному зв'язку зі значенням або позначенням запозичення, напр.

tuōlāsī 托辣斯, trust (*tuō* 托 – довіряти/ доручати); *mótèr* 模特儿, model (*mó* 模 – model, форма); *túténg* 图腾, totem (*tú* 图 – картина)

Кількість запозичень, де може бути застосований цей допоміжний прийом умовного вибору графів, дуже обмежена, до того ж штучно встановлене семантичне відношення є дуже віддаленим і неточним.

Труднощі запису запозичень долаються шляхом:

1. застосування деяких граф як виняткових умовних знаків для звукових форм певних складів, напр.

克 [*k'ɤ*] (в кінцевому і медіальному положенні); 可 [*k'ɤ*] (у початковому положенні); 巴 [*pa*]; 丁 [*tɪŋ*]; 林 [*lin*]; 卡 [*k'a*]; 阿 [*a*]; 尼 [*ni*]; 亚 [*ja*]; 尔 [*ər*]; 斯, 司 [*sɿ*];

Однак для інших складів вибір графіків є здебільшого довільним. Отже, наявність альтернативних графічних форм є характерною рисою запозичень у китайській мові.

2. утворенням нових символів, які застосовуються лише для запису запозичень, як-от «псевдофоноідеограми» з класифікатором □, що означає, що символ використовується виключно в запозичених словах, напр.

mǎ 吗, *fēi* 啡, *kā* 咖 (*mǎfēi* 吗啡 - “морфій”, *kāfēi* 咖啡 - “кава”), *dūn* 吨 - “тонна”.

і новостворені фоноідеограми для хімічних елементів та інші ізольовані графіки, напр.

bàng 镑, фунт (грошова одиниця) і *bàng* 磅, фунт (одиниця ваги) тощо.

Наведені вище прийоми вирішують лише меншу частину труднощів, що виникають при графічній адаптації запозичень у сучасній китайській мові, і не можуть подолати непридатність фоноідеографічного письма в цьому відношенні в цілому. Якщо в майбутньому в китайській мові буде використовуватися більш зручне письмо, тобто алфавітне написання, лексичні запозичення значно полегшаться. Запис комбінацій фонем, які досі не є звичайними в китайській фонематичній системі, прийняття нових фонем і зміна алофонів на фонеми не буде серйозно перешкоджати. Можливим результатом може бути сильний вплив на непроникність китайської фонематичної системи та прогресивна інтернаціоналізація китайського словесного фонду.

Висновки до Розділу 1

Китайська мова має довгу історію запозичень слів з інших мов. Прийняття іноземних слів збагатило китайську мову та зробило її більш виразною. Метою цієї роботи є обговорення концепції та класифікації слів іншомовного походження в китайській мові, їх лінгвістичних особливостей, а також фонетичної та фоноідеографічної природи китайського письма.

Поняття та класифікація слів іншомовного походження: Слова іншомовного походження в китайській мові поділяються на три категорії: фонетичні запозичення, семантичні запозичення та транслітеровані запозичення. Фонетичні запозичення – це слова, які запозичені, тому що вони звучать подібно до китайських слів, тоді як семантичні запозичені слова – це слова, які запозичені, оскільки вони мають схоже значення з існуючими китайськими словами. Транслітеровані запозичення – слова, запозичені шляхом перекладу їх звучання та значення з мови оригіналу.

Мовні особливості слів іншомовного походження: Слова іншомовного походження в китайській мові мають чіткі лінгвістичні особливості, які відрізняють їх від рідних китайських слів. Ці особливості включають неправильну вимову, правопис і порядок слів. Вони також часто мають різну граматичну структуру та вживання. Крім того, іноземні слова часто запозичуються для вираження нових або інноваційних концепцій, що відображає вплив глобалізації на китайську мову.

Фонетичні особливості слів іншомовного походження: До фонетичних особливостей слів іншомовного походження в китайській мові відноситься використання некитайських фонем, зокрема приголосних і голосних. Прийняття іноземних фонем призвело до розвитку нових фонетичних правил і моделей, сприяючи еволюції китайської мови.

Фоноідеографічна природа китайського письма та її вплив на адаптивність запозичень у китайській мові: Фоноідеографічний характер китайського письма, який використовує ієрогліфи для представлення як звуку, так і значення, має значний вплив на адаптивність запозичень у китайській мові. Запозичені слова повинні бути представлені китайськими ієрогліфами, що часто вимагає створення нових ієрогліфів або комбінування існуючих ієрогліфів для передачі звучання та значення слова. Цей процес може бути складним і трудомістким, що призводить до розробки спрощених китайських ієрогліфів.

Односемантичні запозичення та їх вплив на адаптивність запозичень у китайській мові: Моносемантичні запозичення, які є запозиченими словами з одним значенням, більш адаптовані до китайської мови, ніж багатозначні запозичення, які мають багато значень. Це пояснюється тим, що моносемантичні запозичення легше інтегруються в китайський лексикон, не викликаючи плутанини чи двозначності. Як наслідок, у китайській мові частіше вживаються однозначні запозичення.

На закінчення слід сказати, що слова іншомовного походження відіграли важливу роль в еволюції китайської мови. Прийняття іншомовних слів збагатило мову, зробивши її більш виразною та адаптивною. Розуміння концепції та класифікації слів іншомовного походження та їх лінгвістичних і фонетичних особливостей має вирішальне значення для ефективного спілкування китайською мовою.

Розділ 2. СПОСОБИ, ЗАСОБИ ТА ДЖЕРЕЛА ЗБАГАЧЕННЯ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ СКМ

2.1 «Тенденція англізації: адаптація англійських слів у різних областях СКМ»

Зараз все більше набирає популярності тенденція англіфікації.

Англізація(англіфікація) – це процес адаптації іноземних слів відповідно до звукових і орфографічних моделей англійської мови. Однак у контексті китайської мови англізація означає процес адаптації іноземних слів відповідно до звукових і орфографічних моделей китайської мови.

Тенденція англіфікації стосується процесу адаптації іноземних слів, зокрема з англосмовних країн, відповідно до звукових і орфографічних моделей англійської мови. Ця тенденція спостерігається в різних сферах і галузях, включаючи технології, бізнес і розваги.

Одним із прикладів англізації є запозичення англійських слів у японській мові. Багато англійських слів, наприклад «コンピュータ» (*konpyuta*) для «комп'ютера» та «ビジネス» (*bijinesu*) для «бізнесу», були англізовані, щоб відповідати японській звуковій системі. Ці англізовані слова стали невід'ємною частиною японської мови і широко використовуються в повсякденному спілкуванні.

У сфері технологій англізація також стала популярною тенденцією. Багато технологічних компаній використовують англійські слова чи фрази для назви своїх продуктів, наприклад «iPhone» і «iPad» від Apple і «Chrome» і «Android» від Google. Ці англізовані слова стали настільки повсюдними, що їх розпізнають і використовують у багатьох мовах світу.

У сфері бізнесу англізація також широко використовується для просування продуктів і послуг англосмовним споживачам. Наприклад, багато японських автомобільних брендів, таких як Toyota і Honda, використовують англійські назви для своїх моделей, наприклад Toyota Camry і Honda Civic, щоб зробити їх більш привабливими для англосмовних споживачів.

Тенденція англізації стосується зростаючого впливу англійської мови та культури в різних частинах світу. Причини цієї тенденції можна пояснити декількома факторами, такими як широке використання англійської мови в науці, техніці та бізнесі, культурне домінування англомовних країн, таких як Сполучені Штати та Великобританія, і популярність англійської мови в популярних такі засоби масової інформації, як фільми, телешоу та музика.

Ще одна принципова причина – вплив англомовних країн на світову культуру. Сполучені Штати та Велика Британія мають домінуючу присутність у світі розваг, ЗМІ та популярної культури. У результаті багато людей у всьому світі знайомляться з англійською мовою та культурою через фільми, телешоу, музику та інші форми розваг.

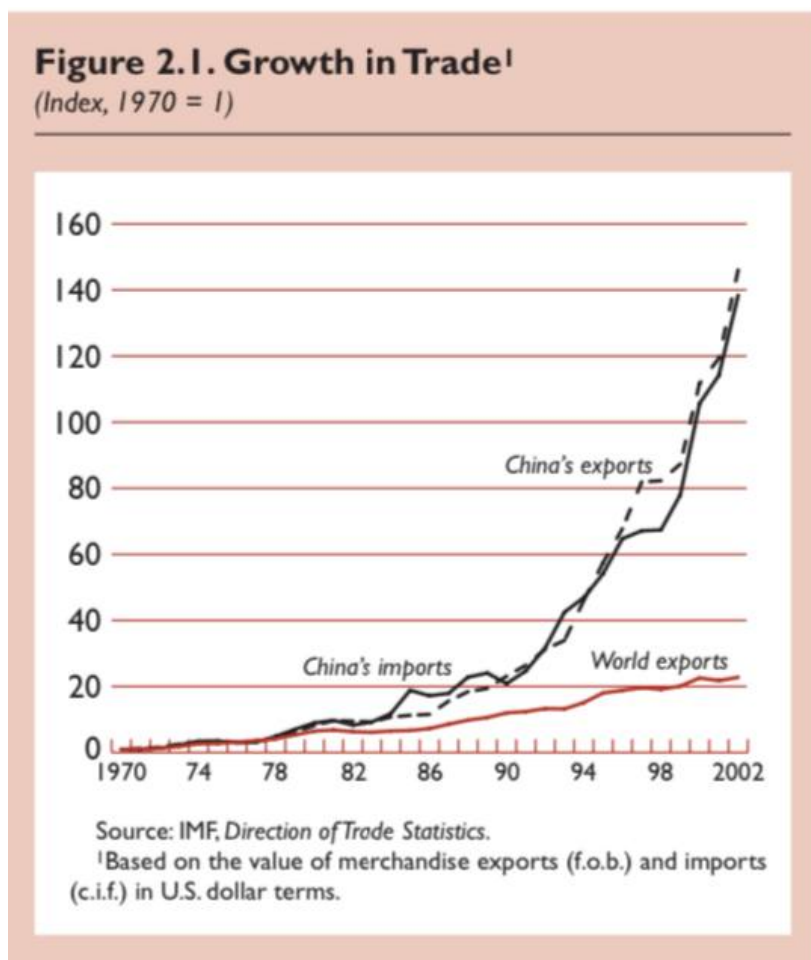
Англійська: у кіноіндустрії англомовні фільми склали понад 70% світових касових зборів у 2019 році. Сполучені Штати є найбільшим виробником англомовних фільмів, за ними йдуть Великобританія, Канада та Австралія. У телевізійній індустрії англомовні програми також домінують на світовому ринку, багато успішних шоу випускаються в Сполучених Штатах і Великобританії. У музичній індустрії англомовні пісні становили понад 50% доходу світового музичного ринку в 2019 році. Сполучені Штати та Велика Британія є найбільшими виробниками англомовної музики, за ними йдуть Канада та Австралія. В індустрії відеоігор також домінують англомовні ігри, особливо ті, що виробляються в США та Великій Британії.

Мандаринська китайська: Китай є найбільшим виробником фільмів китайською мовою, на частку якого припадає понад 80% світових касових зборів неангломовних фільмів у 2019 році. Останніми роками кіноіндустрія країни суттєво зросла, причому багато успішних фільмів вітчизняного виробництва, які отримали міжнародне визнання. У музичній індустрії китайсько-мовні пісні становили понад 20% доходу світового музичного ринку в 2019 році. Китайські музиканти та музичні продюсери, особливо в жанрі мандопоп, набувають популярності в Китаї та інших частинах Азії. У

індустрії відеоігор китайські компанії виробляють все більше мобільних ігор, особливо в жанрі «гіперказуальних».

Надані мною дані щодо частки англійської та інших мов у світовому медіа-виробництві походять із різних джерел, зокрема: Vox Office Mojo: веб-сайт, який надає статистику касових зборів і аналіз фільмів у всьому світі. IFPI Global Music Report 2020: щорічний звіт, який містить дані про світовий музичний ринок. Newzoo Global Games Market Report: щорічний звіт, який містить дані про світовий ринок відеоігор. Statista: веб-сайт, який надає статистику та дані з різних галузей і тем. Ці джерела збирають і аналізують дані з різноманітних галузевих джерел, таких як кіностудії, музичні лейбли та розробники відеоігор, щоб надати розуміння глобальних тенденцій виробництва медіа.

Однією з головних причин тенденції англіфікації є глобальний характер спілкування та торгівлі. Оскільки світ стає все більш взаємопов'язаним, потреба в спільній мові для спілкування та ділових операцій стає все більш важливою. Англійська мова стала де-факто мовою міжнародного бізнесу та торгівлі, і багато компаній і організацій використовують англійську як основну мову для спілкування. Зокрема, однією з економічних причин тенденції до англізації сучасної китайської мови є зростання значення англійської мови як мови міжнародного бізнесу та торгівлі. У міру того як економіка Китаю стає все більш інтегрованою у світову економіку, знання англійської мови стало цінним надбанням як для окремих осіб, так і для компаній.

Отже, англізація стала тенденцією у розвитку слів, зокрема у прийнятті англійських запозичень іншими мовами. Ця тенденція відображає зростаючий вплив англійської мови як глобальної мови та її широке використання в різних галузях і сферах.

Приклади англізації в сучасній китайській мові включають використання англійських запозичених слів і фраз у повсякденному спілкуванні, зокрема в сферах технологій, фінансів і маркетингу. Наприклад, такі слова, як

"*app*" (应用), "*blockchain*" (区块链), and "*cloud computing*" (云计算) зазвичай використовуються в китайських технологічних галузях.

У фінансах широко використовуються такі терміни, як "*hedge fund*" (对冲基金), "*credit rating*" (信用评级), "*portfolio*" (投资组合).

У маркетингу такі фрази, як "*brand loyalty*" (品牌忠诚度), "*market segmentation*" (市场细分), "*customer engagement*" (顾客参与度), часто використовуються в китайській рекламі та рекламних матеріалах.

Цей процес найчастіше використовується для назв людей, місць і продуктів, які походять з англійських країн. Наприклад, англійське ім'я «Джон» у китайській мові англійовано як «约翰» (*yuē hàn*), що зберігає звучання та вимову оригінального імені з використанням китайських ієрогліфів.

Іншим прикладом є англізація назв місць, наприклад «Нью-Йорк», що китайською мовою перекладається як «纽约» (*nī yuē*). Китайська назва зберігає звучання англійської назви, але вона пишеться та вимовляється у спосіб, який є більш природним для носіїв китайської мови.

Подібним чином продукти або бренди, які походять з англійських країн, часто англійуються, щоб зробити їх більш звичними для китайських споживачів. Наприклад, «KFC» (Kentucky Fried Chicken) китайською мовою перекладається як «肯德基» (*kěn dé jī*), що звучить схоже на англійську назву.

2.2. Вплив діалектизмів на сучасну китайську мову

Кантонська мова мала значний вплив на запозичення та структуру запозичень, що використовуються в китайській мові. Це тому, що кантонська мова, яка є основним діалектом китайської мови, якою розмовляють у Південному Китаї, має довгу історію взаємодії з іноземними культурами завдяки своєму розташуванню як великого торгового порту. У результаті кантонська мова запозичила багато іноземних слів і фраз з часом, і багато з цих слів і фраз знайшли свій шлях до китайської мови.

Одним із найбільш помітних способів впливу кантонської мови на мандарин китайську є використання запозичених слів. Протягом багатьох років кантонська мова запозичила багато іноземних слів, зокрема з англійської та португальської мов, і деякі з цих слів були прийняті китайською мовою.

Наприклад, кантонське слово «*baat gwo*» (白果), що означає «фісташка», було запозичене в мандарин як «*bái guǒ*» (白果), тоді як кантонське слово «*siu mai*» (燒賣), що означає «вареник на пару, » було запозичено в мандарин як "*shāo mài*" (烧卖).

Окрім запозичень, кантонська мова також вплинула на структуру запозичень у китайській мові. Кантонська мова має низку унікальних граматичних особливостей, таких як використання часток і пропуск деяких займенників, які вплинули на те, як говорять китайською мовою. Наприклад, у кантонській мові частка «咯» (*loh5*) часто використовується для позначення завершення дії або зміни стану. Ця частка була запозичена китайською мовою як "啰" (*luō*) і часто використовується в неофіційній мові для вказівки на подібне значення.

Кантонська мова мала значний фонетичний вплив на мандаринську китайську через історичні та культурні фактори. Кантонська мова, якою розмовляють у південній частині Китаю, має складнішу фонетичну систему порівняно з мандаринською, з більшою кількістю тонів, голосних і приголосних. У результаті, коли носії кантонської мови спілкуються мандариною, вони часто зберігають деякі свої фонетичні особливості кантонської мови, які можна спостерігати у їхній вимові та інтонації.

Одним із прикладів фонетичного впливу кантонської мови на мандарин є використання звуку «*erhua*», що передбачає додавання звуку «г» у кінці певних слів. Цей звук не є ознакою стандартної мандаринської мови, але він зазвичай використовується в кантонській та інших південнокитайських діалектах. Носії кантонської мови часто переносять цю особливість у свою мандаринську мову, в результаті чого такі слова, як «*tiān*» (天), стають «*tianr*» (*/t̪iɛn²¹/* або */tʰjɛn²¹/*), а «*mén*» (門) стають «*menr*» (*/mən²¹/* або */mən⁵⁵/*).

Іншим прикладом кантонського фонетичного впливу на мандарин є використання ретрофлексних приголосних. Ретрофлексні приголосні

передбачають загинання язика назад у бік піднебіння, і вони є помітною рисою кантонської фонетики. Мандарин також має ретрофлексні приголосні, але вони не такі помітні, як у кантонській. Носії кантонської мови часто переносять своє використання ретрофлексних приголосних на мандарин, у результаті чого такі слова, як «*shui*» (水), вимовляються як «*shuir*» (/ʃuei⁵⁵/ або /ʃuei⁵⁵/).

Загалом фонетичний вплив кантонської мови на мандарин сприяв розмаїттю та багатству китайської мови, і це важливий аспект мовної та культурної спадщини Китаю.

Запозичені слова можуть дати захоплююче розуміння взаємодії між мовами та культурами. Коли слово з однієї мови переходить в іншу, воно може зазнавати різних змін, щоб відповідати фонетичній і тональній системі нової мови. Це особливо вірно, коли мова йде про кантонські запозичення, прийняті китайською мовою. Кантонська та мандаринська — це дві різні мови з різними фонетичними системами, включаючи початкові приголосні, тони, голосні та кінцеві приголосні. Як наслідок, кантонські запозичені слова можуть зазнати кількох змін, коли вони прийняті в мандаринську мову, наприклад початкові зміни приголосних, зміни тону, зміни голосних і кінцеві зміни приголосних. Розуміння цих змін може дати цінне розуміння взаємодії між мовами та культурами та того, як вони формують одна одну. Далі ми розглянемо деякі з найпоширеніших змін, які відбуваються, коли запозичення з кантонської мови переходять у китайську мову.

Початкові зміни приголосних: кантонська мова має інший набір початкових приголосних порівняно з мандаринською китайською, тому, коли запозичені слова, початкова приголосна може змінитися на схожий звук у мандарині. Наприклад, кантонське слово «*gaa*» (家) стає «*jiā*» (家) мовою мандарин, а «*gwok*» (國) стає «*guó*» (国).

Піньїнь з тоном: *gaa* (*jiā*), *gwok* (*guó*)

Транскрипція IPA: ga: (teǵá), k^wǵk (kwǵ)

Зміни тону: кантонська мова має дев'ять різних тонів, а мандарин – лише чотири. Коли кантонське запозичене слово переходить у мандарин, його тон може змінитися відповідно до системи тонів мандарин. Наприклад, кантонське слово «*saan*» (新) має високий відтінок (тон 1), але коли його прийнято мандаринською мовою, воно перетворюється на «*xīn*» (新) з рівним відтінком (тон 1).

Піньїнь із тоном: *saan* (*xīn*)

Транскрипція IPA: sán (éin)

Зміни голосних: кантонська мова має більш складну систему голосних порівняно з мандаринською, тому, коли запозичені слова, голосні звуки можуть змінитися на простіші голосні мандаринської мови. Наприклад, кантонське слово "*seoi*" (水) стає "*shuǐ*" (水) на мандарині, а "*syut*" (雪) стає "*xiě*" (雪).

Піньїнь з тоном: *seoi* (*shuǐ*), *syut* (*xiě*)

Транскрипція IPA: séu (şùì), sjǵt (ěǵê)

Зміни кінцевих приголосних: кантонська має більше кінцевих приголосних звуків порівняно з мандаринською, тому, коли запозичуються слова, кінцева приголосна може бути випущена або змінена, щоб відповідати системі мандаринської мови. Наприклад, кантонське слово «*baak*» (白) має кінцевий звук «-k», але в мандарині воно стає «*bái*» (白) без останнього приголосного.

Піньїнь із тоном: *baak* (*bái*)

Транскрипція IPA: pǵk (pǵì)

Ці фонетичні зміни допомагають зробити кантонські запозичення легшими для розуміння та вимови китайською мовою. Однак важливо зазначити, що не всі запозичені слова зазнають цих змін, а деякі можуть

зберегти свої початкові фонетичні особливості. Крім того, деякі запозичені слова можуть зазнавати більш ніж одного типу фонетичних змін. Наприклад, кантонське слово «fong» (房) стає «fáng» (房) на мандарині зі зміною початкових приголосних і тону.

Як вже було зазначено, кантонська мова має багату та складну фонетичну систему з багатьма унікальними особливостями, яких немає в мандарині. Це включає використання більшої кількості тонів, тонів, які змінюються залежно від контексту складу, і більшого діапазону приголосних і голосних звуків. Як наслідок, деякі кантонські запозичені слова може бути важко адаптувати до мандаринської мови без втрати деяких їхніх оригінальних фонетичних особливостей.

Підсумовуючи, коли запозичені слова з кантонської мови адаптуються до мандаринської мови, може відбутися кілька фонетичних змін, щоб зробити запозичені слова легшими для розуміння та вимови мандариною. Ці зміни включають початкові зміни приголосних, зміни тону, зміни голосних і кінцеві зміни приголосних. Однак важливо зазначити, що не всі запозичені слова зазнають цих змін, а деякі можуть зберегти свої початкові фонетичні особливості.

Ось кілька додаткових прикладів кантонських запозичених слів у мандаринській китайській мові та фонетичних змін, які відбуваються:

麥當勞 (*mak6 dong1 lou4*) кантонською мовою стає *mài dāng láo* мандаринською

Кантонський ініціал "k" стає "d" у мандарині, напр. /k/ → /t/

Кінцеве кантонське «-ou» перетворюється на «-āo» на мандарині, напр. /ou/ → /āo/

必勝客 (*bat1 sing3 hak3*) кантонською мовою перетворюється на *bì shèng kè* мандаринською

Кантонська ініціал "h" стає "sh" у мандарині, напр. /h/ → /ʃ/

Кантонська кінцева "-e" стає "-ē" у мандарині, напр. /e/ → /ē/

雅詩蘭黛 (*ngaa5 si1 laan4 daai3*) кантонською мовою перетворюється на *yǎ shī lán dài* мандаринською

Кантонський ініціал "ng" перетворюється на "y" у мандарині, напр. /ŋ/ → /j/

Кантонська кінцева «-ai» стає «-ān» у мандарині, напр. /ai/ → /an/

卡地亞 (*kaa1 dei6 aa3*) кантонською мовою стає *kǎ dì yà* мандаринською

Кантонський ініціал «k» перетворюється на «kǎ» мандаринською мовою, напр. /k/ → /kǎ/

Кантонська кінцева «-a» стає «-iǎ» у мандарині, напр. /a/ → /iǎ/

賓士 (*ban1 si6*) кантонською мовою перетворюється на *bīn shì* мандаринською

Кантонська кінцева «-i» стає «-īn» у мандарині, напр. /i/ → /in/

Кантонська кінцева "-si" стає "-shì" у мандарині, напр. /si/ → /ʃi/

Ці приклади показують, що фонетичні зміни, які відбуваються, коли запозичені кантонські слова переходять у мандарин, не завжди є послідовними. Деякі запозичені слова зазнають кількох змін як у початкових приголосних, так і в кінцевих голосних, тоді як інші можуть зазнавати лише одного типу змін. Також варто зазначити, що можуть виникати регіональні варіації у вимові.

Лексична етимологія цих запозичених слів.

Приклади:

麥當勞 (McDonald's) є транслітерацією англійської назви "McDonald's", тоді як 必勝客 (Pizza Hut) є перекладом англійської фрази "Pizza Hut".

賓士 (Mercedes-Benz) — це транслітерація німецької назви «Mercedes-Benz», 卡地亞 (Cartier) — транслітерація французької назви «Cartier».

雅詩蘭黛 (Estée Lauder) — це транслітерація англійської назви «Estée Lauder», де кожен символ вибрано через його фонетичну подібність до відповідного англійського звуку.

Загалом, запозичення слів з кантонської мови в мандаринську відіграло важливу роль у розвитку сучасної лексики мандаринської мови, особливо у сфері міжнародного бізнесу та брендів.

Семантичний вплив кантонської на мандаринську китайську можна спостерігати через запозичення слів і структур, які мають різні значення або конотації в двох мовах. Кантонські запозичені слова в китайській мові часто зберігають своє оригінальне кантонське значення або конотацію, що може призвести до різних інтерпретацій або асоціацій у мандарині.

Наприклад, кантонське слово «*gong2*» (港) означає «гавань» або «порт» і часто використовується для позначення міста Гонконг. У китайській мові запозичене слово «*gǎngkǒu*» (港口) також означає «гавань» або «порт», але воно не асоціюється з Гонконгом так, як у кантонській. Це демонструє, як кантонська мова вплинула на конотацію та культурну асоціацію слова мандариною, хоча саме слово мандарин має більш загальне значення.

Іншим прикладом є кантонське слово «*si5*» (市), що означає «місто» і часто використовується для позначення міста Гуанчжоу. У китайській мові слово «*shìqū*» (市區) також означає «місто», але воно не асоціюється з Гуанчжоу так само, як у кантонській. Кантонське слово «*si5*» викликає сильні асоціації з Гуанчжоу через його історичне та культурне значення, тоді як мандаринське слово "*shìqū*" є більш нейтральним терміном, який стосується будь-якого міського району.

Загалом, семантичний вплив кантонської мови на китайську мандарин демонструє, як мова може відображати та формувати культурні та історичні асоціації. Запозичені слова та структури з кантонської мови, які були прийняті в мандарину, зберегли свої початкові значення та конотації, навіть якщо вони можуть не мати таких асоціацій у мандарині, як у кантонській.

"*Dim sum*" (點心) — кантонський термін для різноманітних маленьких солоних або солодких страв, які часто подають невеликими порціями в бамбукових кошиках для пароварки. У китайській мові запозичене слово

«点心» (diǎnxīn) також означає «мізерна сума», але воно не так часто використовується, як у кантонськомовних регіонах.

"Hongbao" (紅包) — кантонський термін для червоного конверта, наповненого грошима, який зазвичай дарують як подарунок під час свят або особливих випадків. У китайській мові слово «红包» (hóngbāo) також означає «червоний конверт», але воно частіше асоціюється з цифровими «червоними конвертами», які надсилаються через платіжні онлайн-платформи, такі як WeChat і Alipay.

"Kowtow" (磕頭) — кантонський термін для позначення жесту поваги або покори, під час якого людина стає на коліна й торкається чолом землі. У китайській мові запозичене слово «磕头» (kētóu) також означає «уклін», але воно не так часто використовується, як у кантонськомовних регіонах.

Цікавим з точки зору семантики є слово «cool», що означає «круто» у мандаринській і кантонській мовах має різне походження та значення, що призводить до незначних відмінностей у значенні та вживанні.

На мандарині слово «круто» означає «酷» (kù), яке походить від англійського слова «cool» і часто використовується для опису чогось модного, модного або модного. Це може стосуватися чого завгодно: від одягу до музики до ставлення та поведінки. Наприклад, людина може сказати :

–这个衣服很酷 (zhège yīfu hěn kù), що означає «цей одяг крутий», або –
这个人很酷 (zhège rén hěn kù), що означає «ця людина крутий».

У кантонській мові слово «круто» означає «靚» (leng3), що має дещо інше значення. Хоча це також може означати модний або модний, воно часто використовується для опису чогось або когось, що є привабливим або красивим. Наприклад, людина може сказати:

–佢條裙好靚» (keoi5 tiu4 kwan4 hou2 leng3), що означає «її сукня дуже класна» або

–佢個樣好靚 (*keoi5 go3 joeng6 hou2 leng3*), що означає «вона дуже крута.»

Отже, хоча як «cool» мандаринською, так і «cool» кантонською можна використовувати для опису чогось або когось як модного чи привабливого, точне значення та вживання можуть дещо відрізнитися через різне походження та конотації.

З точки зору синтаксичного впливу, запозичені слова кантонською мовою можуть впливати на структуру речень китайською мовою. Наприклад, кантонська фраза «*mai dan*» (буквально «купити яйце») використовується в мандарині для позначення покупки квитків на події, такі як концерти чи кіно. Ця фраза вплинула на синтаксис мандаринських речень, таких як «*wo mai le yi ge dan*» (я купив квиток), де об'єкт «*dan*» (квиток) використовується замість більш загального «*piao*» або «*menpiao*» (квиток).

Загалом кантонська мала значний вплив на запозичені слова та структури запозичень, що використовуються в китайській мові. Будучи основним діалектом китайської мови з багатою історією взаємодії з іноземними культурами, кантонська мова з часом запозичила багато іноземних слів і фраз, і деякі з них знайшли свій шлях до мандаринської китайської мови. Крім того, унікальні граматичні особливості кантонської мови, такі як використання часток і часток у кінці речення, також вплинули на те, як говорять китайською мовою.

2.3. Критика мовних запозичень у китайському суспільстві

Ши Фанг у “人民日报”(*Rénmín Rìbào*) 24 червня 2004 року встаті під назвою «Використання запозичених слів потребує стандартизації» (外来词使用当规范) *wài lái cí shǐ yòng dāng guī fàn*) зачепив питання таких втручань. Ши Фан стверджує, що безладне використання китайських ієрогліфів і латинських літер у газетах і журналах створює мову піджин китайською: 洋泾浜 (*yángjīngbāng*), що є неприйнятним. Автор робить висновок, що мовознавці та

інтелектуали закликають «Любіть нашу мову!». захистити його від мовних вторгнень (入侵 *Rùqīn*) і забруднення (污染 *wuran*).

Текст підкреслює важливість мовних ресурсів, мовної політики, мовної комунікації та мовної освіти в контексті глобалізації. Він посилається на китайського лінгвіста Ван Лі, який у 1954 році стверджував, “Семантичний (а не фонетичний) переклад відображає національну самооцінку китайськомовного народу” Автор робить висновок про необхідність історичної реконструкції розвитку сучасної китайської мови та системного дослідження взаємозв’язку між китайською мовою та китайською ідентичністю.

Можна зазначити, що з середини 1990-х років часте використання іноземних слів у китайській мові викликає зневагу мовних пуристів. Вчені розділилися щодо того, чи китайське суспільство вже прийняло некитайські морфеми, чи використання латинського алфавіту забруднює чистоту китайської мови. Дискусія на цю тему залишається відкритою.

Висновки до Розділу 2

Тенденція англізації: адаптація англійських слів у різних сферах сучасної китайської мови

Англомовні запозичення були присутні в китайській мові протягом століть. Проте в останні роки спостерігається збільшення адаптації англійських слів у різних областях сучасної китайської мови. Ця тенденція, відома як англізація, відноситься до процесу прийняття англійських слів і фраз у китайську мову.

Адаптацію англійських слів у китайську мову можна побачити в різних сферах, таких як наука та технології, бізнес, мода та розваги. Ці запозичення часто пов’язані з новими концепціями чи продуктами, які з’явилися в англомовному світі, але ще не були повністю розроблені чи прийняті в Китаї. Як наслідок, адаптація цих англійських слів і фраз дозволяє легше спілкуватися та розуміння між різними культурами.

Одним із факторів, який сприяв тенденції англізації, є вплив кантонського діалекту на китайську мову, зокрема в китайському регіоні Гуандун. Кантонська мова відома тим, що вживає іноземні слова, зокрема англійську, завдяки своїй історичній ролі центру торгівлі та комерції. Це призвело до включення англійських слів і фраз до китайської мови в регіоні Гуандун, що потім поширилося в інших частинах Китаю.

Підсумовуючи, тенденція англізації мала значний вплив на китайську мову в різних сферах сучасного життя. Вплив кантонського діалекту та Інтернету відіграли вирішальну роль в адаптації англійських слів і фраз до китайської мови, сприяючи формуванню нових сленгових запозичень і покращуючи спілкування та взаєморозуміння між різними культурами.

ВИСНОВКИ

Китайська мова має довгу історію запозичень слів з інших мов, у тому числі з англійської. Метою цієї роботи є обговорення поняття та класифікації слів іншомовного походження в китайській мові, їх лінгвістичних особливостей, а також фонетичної та фоноідеографічної природи китайської писемності. Дослідження також досліджує тенденцію англізації, яка стосується адаптації англійських слів у різних сферах сучасної китайської мови.

Слова іншомовного походження в китайській мові поділяються на три типи: фонетичні запозичення, семантичні запозичення та транслітеровані запозичення. Фонетичні запозичені слова звучать подібно до китайських слів, тоді як семантичні запозичені слова мають схоже значення з існуючими китайськими словами. Транслітеровані запозичення – це слова, запозичені шляхом перекладу їх звучання та значення з мови оригіналу.

Мовні особливості іноземних запозичених слів у китайській мові включають неправильну вимову, написання та порядок слів у порівнянні з рідними китайськими словами. Вони часто мають різні граматичні структури та вживання, що відображає вплив глобалізації на китайську мову.

Фонетичні особливості запозичених слів передбачають використання некитайських фонем, зокрема приголосних і голосних. Це прийняття іноземних фонем призвело до розробки нових фонетичних правил і шаблонів, сприяючи еволюції китайської мови.

Фоноідеографічна природа китайського письма, яке поєднує звук і значення символів, впливає на адаптивність запозичених слів. Позичені слова мають бути представлені за допомогою китайських ієрогліфів, що часто вимагає створення нових символів або комбінації існуючих. Цей процес може бути складним і призвів до розробки спрощених китайських ієрогліфів.

Адаптація англійських слів у сучасній китайській мові, відома як англізація, є зростаючою тенденцією. Англійські запозичені слова

включаються в різні галузі, такі як наука, технології, бізнес, мода та розваги. Ця адаптація полегшує спілкування та розуміння між різними культурами.

Вплив кантонського діалекту, особливо в регіоні Гуандун, відіграв значну роль у тенденції англізації. Кантонська мова, відома своїм використанням іноземних слів, вплинула на включення англійських слів і фраз у китайську мову, що поширилося в інших частинах Китаю.

На закінчення слід сказати, що прийняття іноземних слів, у тому числі англійських запозичених слів, збагатило китайську мову та зробило її більш виразною. Розуміння концепції, класифікації та лінгвістичних особливостей запозичених слів має вирішальне значення для ефективного спілкування китайською мовою. Крім того, тенденція англізації підкреслює вплив англійської мови на різні аспекти життя сучасного Китаю, частково зумовлений впливом кантонського діалекту та потребою в міжкультурному спілкуванні.

论文摘要

本文主要研究了现代汉语中的外来词问题。通过对比分析和语言学研究，本文揭示了外来词在汉语中的重要性和影响。首先，我们回顾了外来词的定义和分类，包括音译借词、形音义借词等。然后，我们通过具体例子对不同类型的外来词进行了详细分析，并探讨了它们对汉语的语音、语法和词汇层面的影响。

在语音方面，外来词对汉语的发音系统带来了新的音素和音节结构，丰富了汉语的语音系统。在语法方面，外来词的句法位置和词类特点与汉语原有的规则有所不同，需要特殊的语法处理。在词汇方面，外来词丰富了汉语的词汇资源，引入了新的概念和文化内涵。

此外，外来词在汉语社会和文化中也发挥着重要的作用。它们反映了汉语与外部世界的接触和交流，促进了跨文化的理解和交流。然而，外来词也带来了一些挑战，如汉字拼写和发音的适应问题，对传统文化的冲击等。

通过本文的研究，我们可以更好地理解 and 评估外来词对现代汉语的影响。这对于语言学研究者、教育工作者和汉语学习者都具有重要意义。我们相信本文的研究成果将为外来词的使用、教学和语言政策制定提供有益的参考和启示。

总之，本文通过对现代汉语中外来词的深入研究，揭示了它们的重要性和影响，并探讨了相应的语音、语法和词汇问题。我们希望本文的研究成果对于汉语学习和语言研究有所贡献，并为外来词的应用和教学提供有益的思路和指导。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 罗, 常培, & 胡, 双宝. (1989). *语言与文化*. 语文出版社.
- 肖, 灵, and 肖永忠. (2003). 论外来词语的规范化. *Journal of Gannan Teachers College*, 2, 84–86. <http://www.cqvip.com/>.
- 杨, 锡彭. (2007). *汉语外来词研究*. 上海人民出版社.
- 杨, 锡彭. (2006). “试论‘音意兼译.’” *Journal of School of Chinese Language and Culture Nanjing Normal University*, 3, 157–160. www.cqvip.com/.
- Culture Nanjing Normal University, 3, 157–160. www.cqvip.com/.
- Shi, Youwei. (2021). *Loanwords in the Chinese Language*, 32-106. <https://www.google.com/bookshl=uk&lr=&id=qkMTEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PI&dq=%22A+Study+of+Loanwords+in+Modern+Chinese%22+by+Li+Wei+&ots=FUB1xB1375&sig=EyB0VFIVZNncbJWfRxdzVEfxbqE>
- Miao, Ruiqin *Loanword adaptation in Mandarin Chinese: Perceptual, phonological and sociolinguistic factors*, State University of New York at Stony Brook ProQuest Dissertations Publishing, 2005. <https://www.proquest.com/openview/eab46c9debc919053ffaf2e9c3ea36d/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>
- 张, 伟 “现代汉语中的外来词及其影” (*Loanwords in Modern Chinese and Their Influence*) , 《魅力中国》, 湖北咸宁学院, 2009年, 第13期 . <http://www.cqvip.com/QK/88761X/200913/1000775233.html>